

Tillämpningsanvisningar för OPF-KR 25

Skinskattebergs kommun

Antagen av Kommunfullmäktige 2025-05-05 § 63

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. ALLMÄNT	2
1.2 PENSIONSMYNDIGHET	2
1.3 ANSÖKAN OM FÖRMÅNER	2
1.4 UPPGIFTSSKYLDIGHET	2
1.5 OMFATTNING	3
2. INFORMATION	3
3. OMSTÄLLNINGSSTÖD ENLIGT OPF-KR	3
3.1 AKTIVA OMSTÄLLNINGSINSATSER	4
3.2 EKONOMISKT OMSTÄLLNINGSSTÖD	5
3.3 FÖRLÄNGT EKONOMISKT OMSTÄLLNINGSSTÖD	7
4. PENSIONSBESTÄMMELSER ENLIGT OPF-KR	8
4.1 ÅLDERSPENSION	8
4.2 EFTERLEVANDESKYDD	9
4.3 SJUKPENSION	9
4.4. FAMILJESKYDD	10

1. Allmänt

OPR-KR 25 har antagits att gälla från 1 januari 2025. Dessa tillhörande tillämpningsanvisningar har antagits av kommunfullmäktige den xx § xx

Tillämpningsanvisningarnas syfte är att precisera och underlätta tillämpningen av OPF-KR i Skinskattebergs kommun. De innehåller även en sammanfattning av förmåner och villkor. Om det skulle uppstå situationer där tillämpningsanvisningarna upplevs motsäga OPF-KR, gäller bestämmelserna enligt respektive reglemente före anvisningarna.

1.1. Definitioner

Med fritidspolitiker avses förtroendevalda vars uppdrag omfattar mindre än 40 procent av heltid.

Med deltidspolitiker avses förtroendevalda vars uppdrag är på deltid men omfattar mer än 40 procent av heltid.

Med heltidspolitiker avses förtroendevalda vars uppdrag omfattar heltid.

Varje ny mandatperiod betraktas som ett nytt tillträde av uppdrag.

1.2 Pensionsmyndighet

Kommunstyrelsen är pensionsmyndighet och har till uppgift att tolka och tillämpa OPF-KR:s regler inom ramen för dessa tillämpningsanvisningar.

1.3 Ansökan om förmåner

Ansökan om förmåner enligt OPF-KR görs hos kommunens HR avdelning på det sätt som pensionsmyndigheten bestämmer. Ansökan ska vara skriftlig.

1.4 Uppgiftsskyldighet

Den förtroendevalda är skyldig att lämna de uppgifter kommunen begär och som behövs för att kunna bedöma rätten till, samt beräkna förmåner.

Utebliven uppgift enligt kommunens anvisningar medför att utbetalning inte sker eller att pågående utbetalning stoppas.

1.5 Omfattning

OPF-KR gäller endast förtroendevalda som avses i 4 kap 1 § kommunallagen som fullgör uppdrag i Skinskattebergs kommun. Bestämmelserna är alltså inte tillämpliga på personer som kommunen utser till att fullgöra uppdrag hos andra juridiska personer, som till exempel bolag eller samverkansorgan.

1.5.1. Förtroendevald som innehaft uppdrag hos annan huvudman

Vid beslut om vilket regelverk som är tillämpligt för respektive förtroendevald bortses från nuvarande eller tidigare uppdrag hos andra huvudmän än Skinskattebergs kommun.

Pensionsmyndigheten kan i undantagsfall besluta, efter ansökan från den förtroendevalde, att uppdragstid hos annan huvudman än Skinskattebergs kommun ska tillgodoräknas för OPF-KR. Ett sådant beslut kan endast fattas om

- den förtroendevalde omfattats av rätten till omställningsstöd enligt OPF-KR i det tidigare uppdraget, och
- uppdraget i Skinskattebergs kommun sker i direkt anslutning till tidigare uppdrag, och
- överenskommelse om eventuell kostnadsfördelning sker mellan Skinskattebergs kommun och den tidigare huvudmannen.

2. Information

I samband med hel- eller deltidspolitikers tillträde och avgång från sitt uppdrag, lämnas särskild information om rutiner för ansökan om pensions- och omställningsförmåner.

Kommunen arrangerar informationsmöten för kommunens förtroendevalda.

3. Omställningsstöd enligt OPF-KR

Aktiva omställningsinsatser och ekonomiskt omställningsstöd kan komma ifråga för hel- och deltidspolitiker som omfattas av OPF-KR. Omställningsbestämmelserna syftar till att det ekonomiska omställningsstödet ska kunna kombineras med aktiva omställningsinsatser.

När längden på sammanhängande uppdragstid ska bedömas, anses inte föräldraledighet, ledighet för sjukdom eller liknande som avbrott i uppdragstiden.

3.1 Aktiva omställningsinsatser

Rätt till aktiva omställningsinsatser har den som vid avgången:

- innehar uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i Skinnskattebergs kommun, och
- har minst fyra års sammanhängande uppdragstid som hel- eller deltidspolitiker i kommunen, och
- inte har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

3.1.1. Riktlinjer för aktiva omställningsinsatser

Förtroendevalda ska erbjudas möjlighet till aktiva omställningsinsatser på liknande sätt och i liknande omfattning som gäller för anställda i Skinnskattebergs kommun.

Förslag på aktiva omställningsinsatser kan tas fram av den enskilde, kommunen eller annan som kommunen anlitar.

Exempel på aktiva omställningsinsatser kan vara: Rådgivning och vägledning, kompletterande studiestöd, kostnader för kortare utbildning eller praktik, finansiering av kurslitteratur, hjälp med att starta eget.

Insatserna ska ha påbörjats inom 3 månader efter avgången. Insatsen ska vara avslutad inom 12 månader.

Pensionsmyndigheten kan i särskilda fall bevilja undantag från denna tidsgräns.

De aktiva omställningsinsatserna har en maxkostnad om 2 prisbasbelopp.

3.1.2. Ansökan

Den förtroendevalda ska ansöka om aktiv omställningsinsats senast en månad efter avgången från uppdraget. Pensionsmyndigheten kan i särskilda fall bevilja undantag från denna tidsgräns. Ansökan ska skickas skriftligt till kommunens HR avdelning.

3.1.3. Beslut

Kommunfullmäktige fattar beslut om aktiva omställningsinsatser.

3.2 Ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till ekonomiskt omställningsstöd har den som vid avgången:

- innehar uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i Skinskattebergs kommun, och
- har minst ett års sammanhängande uppdragstid som hel- eller deltidspolitiker i kommunen, och
- inte har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Den förtroendevalda har rätt till tre månaders ekonomiskt omställningsstöd per fullgjort år i uppdraget. Under de två första åren är stödet 85 procent av tidigare arvode, och det tredje året 60 procent. Ekonomiskt omställningsstöd kan som längst betalas ut till och med kalendermånaden innan den förtroendevalda uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Ekonomiskt omställningsstöd beräknas och utbetalas av kommunen. Det utbetalade beloppet är preliminärt och avräkning kan komma att ske vid senare utbetalningstillfälle.

3.2.1. Starttidpunkt för ekonomiskt omställningsstöd

Den tidsperiod som den förtroendevalda har rätt till ekonomiskt omställningsstöd börjar löpa den första i månaden efter avgången från det uppdrag som gett rätt till förmånen. Pensionsmyndigheten kan bevilja undantag i enskilda fall.

3.2.2. Ansökan

Den förtroendevalda ska skriftligt ansöka om ekonomiskt omställningsstöd senast två månader innan rätten till ekonomiskt omställningsstöd inträder.

3.2.3. Egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning

Egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning krävs från första dagen med ekonomiskt omställningsstöd. Pensionsmyndigheten kan för en viss period bevilja undantag från kravet på egen aktivitet om kravet i det enskilda fallet framstår som oskäligt.

För att ha rätt till ekonomiskt omställningsstöd krävs att den förtroendevalda

- är inskriven på arbetsförmedlingen
eller
- bedriver studier som berättigar till ledighet enligt studieledighetslagen
eller
- har nytt arbete
eller

- har nytt förtroendeuppdrag enligt 4 kap 1 § kommunallagen hos annan huvudman

I samband med ansökan om förmån ska den förtroendevalda intyga att hen kommer att uppfylla kravet på egen aktivitet.

Om den förtroendevalda inte uppfyller kraven på egen aktivitet, blir hen skyldig att återbetala hela eller delar av det utbetalda omställningsstödet. Beslut om återbetalning fattas av pensionsmyndigheten.

Pensionsmyndigheten kan bevilja undantag i enskilda fall.

3.2.4. Samordning

Vid samordning av ekonomiskt omställningsstöd som beviljats deltidssysselsatt förtroendevald ska hänsyn tas till detta. Samordning sker enligt kontantprincipen, det vill säga utifrån tidpunkten då samordningsbar inkomst betalats ut, inte när den tjänats in.

Under andra och tredje utbetalningsåret ska omställningsstödet samordnas (minskas) med förvärvsinkomst. Samordningen sker varje månad. Från samordningen undantas dock först ett belopp som per månad motsvarar 1/12 av samma års prisbasbelopp.

Omställningsstödet upphör om den förtroendevalda får nytt uppdrag i kommunen på minst 40 procent, eller får uppdrag i riksdag eller regering, landstinget eller regionförbundet.

Den förtroendevalda ska från och med den första månaden med ekonomiskt omställningsstöd lämna inkomstuppgift. Detta ska göras till kommunens Ekonomichef på anvisat sätt senast den 12:e i månaden efter det att inkomsten betalats ut. Inkomstuppgift ska lämnas även de månader då förvärvsinkomsten är noll kronor.

Inlämnad inkomstuppgift är en förutsättning för att ekonomiskt omställningsstöd ska betalas ut. Om inkomstuppgift inte har lämnats in, sker ingen utbetalning förrän inkomstuppgiften har kommit kommunen tillhanda.

3.2.5. Minskning eller indragning av ekonomiskt omställningsstöd

Om den förtroendevalda under tiden med ekonomiskt omställningsstöd utför arbete utan ersättning eller mot låg ersättning, eller får annan ersättning än förvärvsinkomst, kan pensionsmyndigheten besluta att minska pensionen med ett uppskattat inkomstbelopp som motsvarar den inkomst som kan anses vara skälig.

Kommunfullmäktige kan också helt dra in det ekonomiska omställningsstödet om den förtroendevalda inte beviljats ansvarsfrihet, dömts för brott som medfört att hen skilts från förtroendeuppdraget i Skinskatteberg kommun med stöd av 4 kap 9 § kommunallagen, eller dömts för brott av sådan allvarlig art att det är sannolikt att den förtroendevalda skulle ha skiljts från uppdraget om hen fortfarande innehaft det.

3.2.6. Retroaktiv utbetalning

Ingen retroaktiv utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd.

Pensionsmyndigheten kan bevilja undantag i enskilda fall.

3.3 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd har den som vid avgången:

- har uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i Skinskattebergs kommun, och
- har minst åtta års sammanhängande uppdragstid kommunen, och
- inte har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan som tidigast betalas ut från tidigaste uttagsålder för allmän pension och i direkt anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd upphört. Stödet är 60 procent av tidigare arvode. Som längst kan det betalas ut till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

3.3.1. Regler för förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Samma regler som för ekonomiskt omställningsstöd gäller även för förlängt ekonomiskt omställningsstöd, med följande undantag:

- Det förlängda omställningsstödet beviljas och betalas ut för ett år i taget.
- Egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning krävs under hela den tid den förtroendevalda har rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd.
- Inget fribelopp finns vid samordning med förvärvsinkomst.

3.3.2. Ansökan

Den förtroendevalda ska ansöka förlängt ekonomiskt omställningsstöd senast två månader innan rätten till förlängt ekonomiskt omställningsstöd inträder.

För fortsatt utbetalning efter en beviljad period med förlängt ekonomiskt omställningsstöd krävs förnyad ansökan senast två månader innan den nya utbetalningsperioden ska påbörjas.

3.3.3. Retroaktiv utbetalning

Samma regler gäller som beträffande retroaktiv utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd.

4. Pensionsbestämmelser enligt OPF-KR

Pensionsbestämmelserna enligt OPF-KR gäller alla förtroendevalda med undantag av dem som vid tillträdet av uppdrag i Skinskattebergs kommun:

- omfattas av PBF eller annat motsvarande regelverk, på grund av uppdrag hos Skinskattebergs kommun, eller
- har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Kommunfullmäktige kan i enskilt fall besluta att OPF-KL ändå ska gälla, och bestämmer i så fall villkoren för detta.

Med egenpension på grund av anställning avses egenpension enligt PA-KL eller andra motsvarande äldre kommunala pensionsbestämmelser från anställning i Skinskattebergs kommun.

4.1 Ålderspension

Kommunen sätter årligen av pensionsavgifter, beräknade på den förtroendevaldas pensionsgrundande årsinkomst, till en pensionsbehållning i kommunens balansräkning. Pensionsbehållningens värde ökas årligen med inkomstbasbeloppets utveckling.

4.1.1. Utökat uppdrag under mandatperioden efter fyllda 68

Om en förtroendevald får utökat uppdrag efter uppnådd den i 32 a § LAS åldern under den mandatperiod hen fyller 69 år, räknas hela det nya arvudet som pensionsgrundande mandatperioden ut.

4.1.2. Små pensionsavgifter

Om pensionsavgiften för ett kalenderår är mindre än 3 procent av inkomstbasbeloppet, betalas avgiften ut kontant året efter intjänandet i stället för att sättas av till en pensionsbehållning. Ersättningen betalas inte ut om beloppet understiger 200 kronor avseende ett kalenderår. Från och med år 2019 uppräknas nivån 200 kronor årligen med förändringen av inkomstbasbeloppet.

4.1.3. Pensionsinformation

Den förtroendevalda får varje år en pensionsprognos med information om sin ålderspension enligt OPF-KR, pensionsgrundande inkomst och storlek på pensionsavgift.

4.1.4. Ansökan

Den förtroendevalda ska ansöka hos kommunen om utbetalning av ålderspension senast tre månader före önskad utbetalning. Pensionen utbetalas, efter avslutat uppdrag, senast tre månader efter att kommunen mottagit ansökan.

4.2 Efterlevandeskydd

Ålderspensionen innehåller ett efterlevandeskydd. Det innebär att pensionsbehållningen betalas ut till efterlevande. Efterlevandeskyddet kan väljas bort i samband med ansökan om ålderspension. Gäller även fritidspolitiker.

Ersättning enligt efterlevandeskyddet beräknas och betalas ut av pensionsadministratören efter begäran från kommunen.

4.2.1. Ansökan om att ta bort efterlevandeskydd

Den förtroendevalda ska samtidigt med ansökan om utbetalning av ålderspension ange om efterlevandeskyddet ska upphöra.

4.2.2. Ansökan om utbetalning av efterlevandeskydd

I händelse av den förtroendevaldas dödsfall ska efterlevande ansöka hos kommunen om utbetalning av efterlevandeskydd. Ansökan ska ske senast tre månader efter inträffat dödsfall. Pensionsmyndigheten kan bevilja undantag från denna tidsgräns.

4.3 Sjukpension

Sjukpension enligt OPF-KR betalas ut under den tid den förtroendevalda har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning. Gäller förtroendevalda med 40 procent eller mer av heltid.

En förtroendevald som avgår från uppdraget på grund av sjukdom har ett efterskydd i 270 kalenderdagar efter avgången. Efterskyddet innebär rätt till sjukpension om sjuk- eller aktivitetsersättning beviljas under efterskyddstiden. Rätten till efterskydd upphör om den förtroendevalda får nytt uppdrag eller anställning med pensionsrätt.

Under tid med sjukpension ska kommunen fortsätta att sätta av pensionsavgifter för ålderspension.

Sjukpensionen beräknas och betalas ut av kommunen.

4.3.1. Ansökan

Den förtroendevalda ska skriftligt ansöka hos kommunen om utbetalning av sjukpension senast tre månader efter beviljad sjuk- eller aktivitetsersättning. Pensionsmyndigheten kan i särskilda fall bevilja undantag från denna tidsgräns.

4.4. Familjeskydd

Familjeskydd kan betalas ut till efterlevande i samband med den förtroendevaldas dödsfall. Gäller förtroendevalda med 40 procent eller mer av heltid.

Familjeskydd beräknas och betalas ut av pensionsadministratören efter begäran från kommunen.

4.4.1. Ansökan

I händelse av den förtroendevaldas dödsfall ska efterlevande ansöka hos kommunen om utbetalning av familjeskydd/efterlevandepension. Ansökan ska ske senast tre månader efter inträffat dödsfall. Pensionsmyndigheten kan i särskilda fall bevilja undantag från denna tidsgräns.